

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 16 του Μην 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 96

Ο ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΝΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

Σδυσμένες δλες οι φωτιές οι πλάστρες μέσ'στη χώρα.
 Στην εκκλησιά, στον κλίβανο, στο σπίτι, στάργα-
 [στήρι,
 Στο κάστρο, στην καρδιά, παντού τάλικοαίδια οι
 [στάχτες.
 Πάει ο ψωμάς, πάει ο χαλκιάς, πάει κ' η γυναίκα,
 [πάνε
 Τά παλληκάρια, οι λειτουργοί, και οι στρατιώτες,
 [και όλα.

Τά χέρια είναι παράλυτα, και τὰ σφυριά παρμένα,
 Και δὲ σφυροκοπᾶει κανείς τάρματα και τάλετρα,
 Και ἡ φύχτα κάποιου ζυμωτῆ λίγο σιτάρι ἂν κλείσῃ.
 Δὲ βρῖσκει τὴν πυρὴ ψυχὴ ψωμί για νὰ τὸ κάμῃ.
 Κι ἀπὸ κατάκρυα χόβολην εἶν' ἡ γωνιά γιομάτη,
 Και πὶν ποτὲ ἀπὸ τὴ γωνιά ποῦ τοῦ σπιτιοῦ ἡ
 [καρδιά εἶναι,
 Κακοκατάντησε ἡ καρδιά τᾶνθρώπου, ὦ κρίμα, ὦ
 [κρίμα!

Κ' ἕνα ρημάδι ἡ εκκλησιά, και δίχως πολεμῆστρες
 Τὸ κάστρο ποῦ χορτάρισε κ' ἔγινε βοσκοτόπι.
 Κι ὁ μέγας Ἔρωτας μακριά, και εἶν' ἀβουλός ὁ ἄντρας
 Κι ἀπραγός, και παράπλευρα χαμοσυρτὴ ἡ γυναίκα
 Κυρά της ἔχει τὴ σκλαδιά, και δοῦλο της τὸ ψέμα.
 Σδυσμένες δλες οι φωτιές οι πλάστρες μέσ' στη χώρα.

Τραγοῦδι τῶν ἡρώων! ἔμπρός, τραγοῦδι τῶν ἡρώων!
 Ἄπανου ἀπὸ τὰ πόσταχα ἄναψε, ὦ φλόγα, δειξου,
 Φωτιά τῆς πολεμόχαρης, φωτιά τῆς Ρωμιοσύνης!
 Κανένα χέρι δὲ θὰ ἰδῆς ἀπάνω σου ν' ἀπλώσῃ,
 Νὰ θρέψῃ σε, νὰ ζεσταθῆ, νὰ πάρῃ ἀπ' τὸ θυμὸ σου!
 Νὰ σπείρῃ σε στὴν εκκλησιά, στὸν κλίβανο, στο
 [σπίτι,

Νὰ σὲ φωλιάσῃ, στὴν καρδιά, στο κάστρο, στάργαστηρι.
 Τότε, ὦ φωτιά μου, ἀδοήθητη κ' ἔρμη φωτιά μου,
 [κρύψου

Και κάμε τάφο σου βαθιὸ τὴν τέφρα, -και μὴ σβύσῃς!
 Γιατί θάρθῃ κάποιος καιρός, και κάποια αἰγὴ θὰ
 [φέξῃ.

Ποῦ θὰ φυσήσῃ μιὰ πνοὴ μεγαλοδύναμη, ἀκου!
 Ἄπὸ ποῖδ στόμα ἢ ἀπὸ ποῖδ χάος θὰ χυθῆ; δὲν ξέρω.
 Μπορεῖ ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, μπορεῖ και ἀπὸ τὴ Δύση.
 Ποιὸς ξέρει μὴν ἀπ' τὸ Βορῆ, μὴν ἀπ' τὰ Μεσημέρια,
 Τάχα θὰ βγῆ ἀπ' τὰ τάρταρα, για θὰ ριχτῆ ἀπὸ
 [τὰστρα;

Δὲν ξέρω· ξέρω πὼς θάρθῃ, και με τὸ πέρασμά της,
 Μέγα και θεῖο και μυστικὸ και ἀξίγητο, θὰ σκύψουν
 Οἱ κορφές δλες, οἱ φωτιές θὰ ξαναδώσουν δλες,
 Στὴν εκκλησιά, στὸν κλίβανο, στο σπίτι, στάργα-
 [στήρι,

Στο κάστρο, στὴν καρδιά, παντοῦ, στάποκαίδια,
 Ἄπρῆλας!

Και σὰ θεῶν ἀγάλματα θαματουργὰ πλάσμένα
 Για μυστικὴν ἀπόκριση σὸν τὰ φιλῆ ὁ κύρ Ἥλιος,
 Και σὰ χλωρὰ ἰσκιερὰ δέντρα ποῦ δὲν τοὺς ἀπολεί-
 [που
 Οἱ ζαχαρόχυμοι καρποὶ χειμῶνα καλοκαῖρι,
 Νά! νὰ ὁ ψωμάς, και νὰ ὁ χαλκιάς, και νὰ ἡ γυναί-
 [κα, νάτα,
 Τὰ παλληκάρια, οἱ λειτουργοί, κ' οἱ στρατιώτες, και
 [δλα!
 Κι δταν τρινύρω σου οἱ φωτιές ἀνάψουν ἴπαλε οἱ
 [πλάστρες,
 Σαναζωντάνεψε κ' ἐσύ και ρίξου, ὦ φλόγα, ὦ φλόγα!

Φωτιά τῆς πολεμόχαρης, φωτιά τῆς Ρωμιοσύνης,
 Και κύλησε και πέρασε στὰ διάπλατα τῆς χώρας
 Και στῆς ψυχῆς τὰπόδαθα, και πλάσε τα και ζῆσ' τα,
 Μεστὰ και ροδοκόκκινα παιδιὰ, τὰ καρδιοχτύπια,
 Και πλάσε τους και ζῆσε τους κάποιους καιμούς
 [πατέρες,
 Και κάποιες γνώμες πλάσε τις και ζῆσε τις μητέρες,
 Και καιμὲ ἀδέρφια ἀχώριστα τὰ ὄνειρα και τὰ ἔργα,
 Τραγοῦδι τῶν ἡρώων! ἔμπρός, τραγοῦδι τῶν ἡρώων!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΨΥΧΑΡΗ

ΖΩΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ ΣΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΝΟΣ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΥ ΡΟΜΠΙΝΣΩΝΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'.

Τὸ Νησί τῆς Σάντα Κλάρας

Ἄραξε τὸ καρᾶκι κι ἀκούστηκε ἀμέσως ἡ φωνὴ
 τοῦ καπετάνιου, ποῦ πρόσταζε στοὺς κάρτες, ὠρμισ-
 μένος.

— Ἄ'Εδῶ θὰ τὸν ἀφήσουμε. Κατεβάστε τὴ βάρκα
 και νὰ μπῆ μέσα, νὰ τὸν πᾶτε.»

Εἶχε σταθῆ τὸ καρᾶκι μπροστὰ σὲ νησάκι θεό-
 μορφο, τὸ Νησί τῆς Σάντα Κλάρας, ἐκεῖ κάτω μα-
 κριὰ σ' ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀρχιπελάγους τοῦ Εἰρηνικοῦ
 Ὀκεανοῦ. Εἶναι τρία νησάκια μαζί, τὸ μεγαλύτερο τῆς
 συνησιας ἡ Μασκατιέρα, ἡ Μασκαφονέρα πὸ ὄξω και ποῦ
 μόλις φαίνεται ἀπὸ τὰλλα δύο, κ' ἡ Σάντα Κλάρα τὸ
 μικρότερο. Θεοῦ χάρι, μόνο νὰ τὸ βλέπῃς. Ἀπὸ τὸ
 καρᾶκι, ποῦ πῆγε ὅσο πὸ κοντὰ μπόρσε, τὸ ξάνοιγες
 τὸ Νησάκι ὅλο, με τίς πρασιναδες του, με τὰ βαθιὰ
 του τὰ ρουμάνια, τὰ θεράτα δέντρα, τὰ γριολοῦλουδα
 ποῦ ἔλαμπε ἡ σφανταχτερὴ θαριά τους με τὸν ἥλιο,
 και πρὸς τὴν ἀερογιαλιά, ἕνα λιμανάκι χαριτωμένο,
 στρογγυλωτό, μιὰν ἀμμουδιά ποῦ εἶταν ὁ ἄμμος της
 ξαθὸς ξαθὸς σὸν κοριτσιοῦ μαλλάκια τρυφερά. Κοίτα-
 ζες τὸ Νησάκι κ' ἔλεγες με τὸ νοῦ σου.

— Ἄ'Εδῶ νὰ τὸ στρώσω! Ἄ'Εδῶ νὰ ζῆσω τὴ ζωὴ
 μου ὅλη.»

Εἶχε ὅμως κ' ἕνα κακὶ ἡ Σάντα Κλάρα· εἶτανε
 τότες ἔρημη ἔρημη καθὼς και τὰ δύο ἄλλα δεξιὰ κι
 ἀριστερά της· ἀκατοίχητα και τὰ τρία· ψυχὴ. Και
 κλειστὰ πολὺ σπάνια πῆγαινε ξένος κόσμος ὡς ἐκεῖδα,

γιατί ἀφτὰ ποῦ θὰ δηγηθοῦμε ἀκολούθησαν ὅλα σὸν
 προπερασμένο τὸν αἰῶνα, πρὸς τὰ 1725, ποῦ βεπόρια
 δὲν εἶχε ἀκόμα, ποῦ δὲν πολυταξίδευαν κιόλας, και λε-
 γώτερο ἀπ' ὅλους οἱ δικοὶ μας οἱ καημένοι, ἀκλάβοι
 τότες ὅλοι τους, δὲν μπορούσαν νὰ μισέσουν ἀπὸ τὸν
 τόπο τους, νὰ μὴν ἀφήσουν ὀλομόναχα τὰ παιδιὰ με
 τίς μαννάδες.

Στὸ Νησί τῆς Σάντα Κλάρας πρόσταζε λοιπὸν ὁ
 καπετάνιος νὰ πάνε με τὴ βάρκα ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀθρώ-
 πους τοῦ καρᾶκι. Γιάννης Πετρογιάννης τὸναμά του,
 παλληκάρι ὡς εἰκοσιπέντε εἰκοσιεφτά χρονῶ.

Παρουσιάστηκε ἀπάνω στοῦ καπέστρωμα και τὸν
 κρατοῦσαν ἄλλοι δύο κάρτες ἀπὸ τὴν κάθε μεριά, μό-
 λις ποῦ τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴ φυλακὴ κάτω στὰμπάρι
 τοῦ καρᾶκι.

— Ἄ'Μὴ με σπαύχνετε! Πηγαίνω και μοναχὸς
 μου.»

Εἶναι τὰ μόνα λόγια ποῦ καταδέχτηκε νὰ πῆ ὡς-
 που νὰ τοὺς φέρῃ και τοὺς τρεῖς ἡ βαρκούλα στὴν ἀμ-
 μουδιά τῆς Σάντα Κλάρας ἀπὸ τὸ καρᾶκι. Τραβοῦσαν
 τὰ κουπιὰ οἱ δύο συντρόφοι, τοῦ μιλοῦσαν, ἀφτὸς τί-
 ποτα· οὔτε φωνὴ οὔτε ἀπόραση. Ὡς τόσο δὲν εἶταν
 κακοὶ ἀθρώποι, ἔν και καμώνουνταν πρὶν μπροστὰ
 σὸν καπετάνιο, πὼς τάχα βροτούσανε τὸν Πετρογιάννη
 σφιχτά, μὴ λέγῃ και τοὺς ξεφύγῃ. Νὰ τοὺς ξεφύγῃ,
 νὰ πῆρ ποῦ δηλαδῆ; Στὸ Νησί τῆς Σάντα Κλάρας;
 Ἄμὲ, ἀφτὸ ἤθελαν κ' ἴδιοι τους, μιὰ και πρόσταζε ὁ
 καπετάνιος. Τὸ ἤξεραν τὰ παιδιὰ, και τώρα με κάθε
 τρόπο, προσπαθοῦσαν κ' οἱ δύο τους, ποῖς νὰ τοῦ πῆ
 κ' ἕναν καλὸ λόγο.